

KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15- 2016-00001

A jó kormányzást megalapozó közzolgálat-fejlesztés

Az okos város (Smart City) 1.5-6 rész

Nemzeti
Közzolgálati
Egyetem

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az okos város (Smart City)

Az infokommunikációs infrastruktúra

Dr. Vida Rolland

egyetemi docens

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Távközlési és Médiainformatikai Tanszék

Budapest, 2018

Tartalomjegyzék

- ❑ Infokommunikáció definíciója
  - ❑ Eszköz- és hálózat konvergencia
- ❑ Kommunikációs infrastruktúra
  - ❑ Vezetékes hozzáférési hálózatok (xDSL, kábelnet, FTTx)
  - ❑ Vezeték nélküli és mobil hálózatok (WiFi, 2G/3G/4G/5G, szenzorhálózatok)
- ❑ Érzékelési infrastruktúra
  - ❑ Közösségi érzékelés
- ❑ Big Data, Open Data

Infokommunikáció?

- ❑ **Infokommunikáció** – az informatika (számítástechnika) és a kommunikáció (távközlés) konvergenciája
  - ❑ IKT – Információs és Kommunikációs Technológiák
  - ❑ ICT – Information and Communication Technologies
- ❑ **Eszköz konvergencia**
  - ❑ Korábban dedikált eszközök, dedikált feladatokat láttak el, dedikált infrastruktúra segítségével
  - ❑ Konvergencia esetén ugyanaz az eszköz képes széleskörű feladatok ellátására, különböző infrastruktúrák segítségével

Eszköz konvergencia

❑ Számítógép

- ❑ Eredetileg a számítógép (PC) egy számítástechnikai eszköz volt, helyben végezte a számítási feladatokat, nem kommunikált
- ❑ Aztán megjelentek a számítógép hálózatok, az Internet

❑ Telefon

- ❑ Eredetileg kizárólag kommunikációs eszköz volt
- ❑ Ma az okostelefon egyben számítógép, fényképezőgép, MP3 lejátszó, GPS, óra, számológép, lépésszámláló, hőmérő, stb.

VS

Hálózat konvergencia

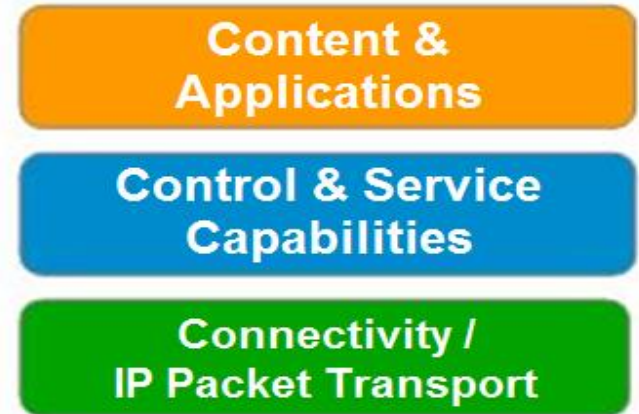
- ❑ A hagyományos architektúrákban különböző szolgáltatásokat különböző dedikált hálózatokon nyújtottak, akár ugyanazok a szolgáltatók
  - ❑ Vezetékes hangátvitel a PSTN hálózaton
  - ❑ Mobil hangátvitel a mobil hálózatokon
  - ❑ TV műsorok a kábel TV hálózatokon
  - ❑ Áramszolgáltatás az elektromos hálózaton

- ❑ Konvergencia esetén a különböző kommunikációs szolgáltatásokhoz transzparens módon férhetnek hozzá különböző hálózatokra csatlakozó és különböző kommunikációs eszközökkel rendelkező felhasználók

Spagetti vs. lasagna

Spaghetti vertical silo integration

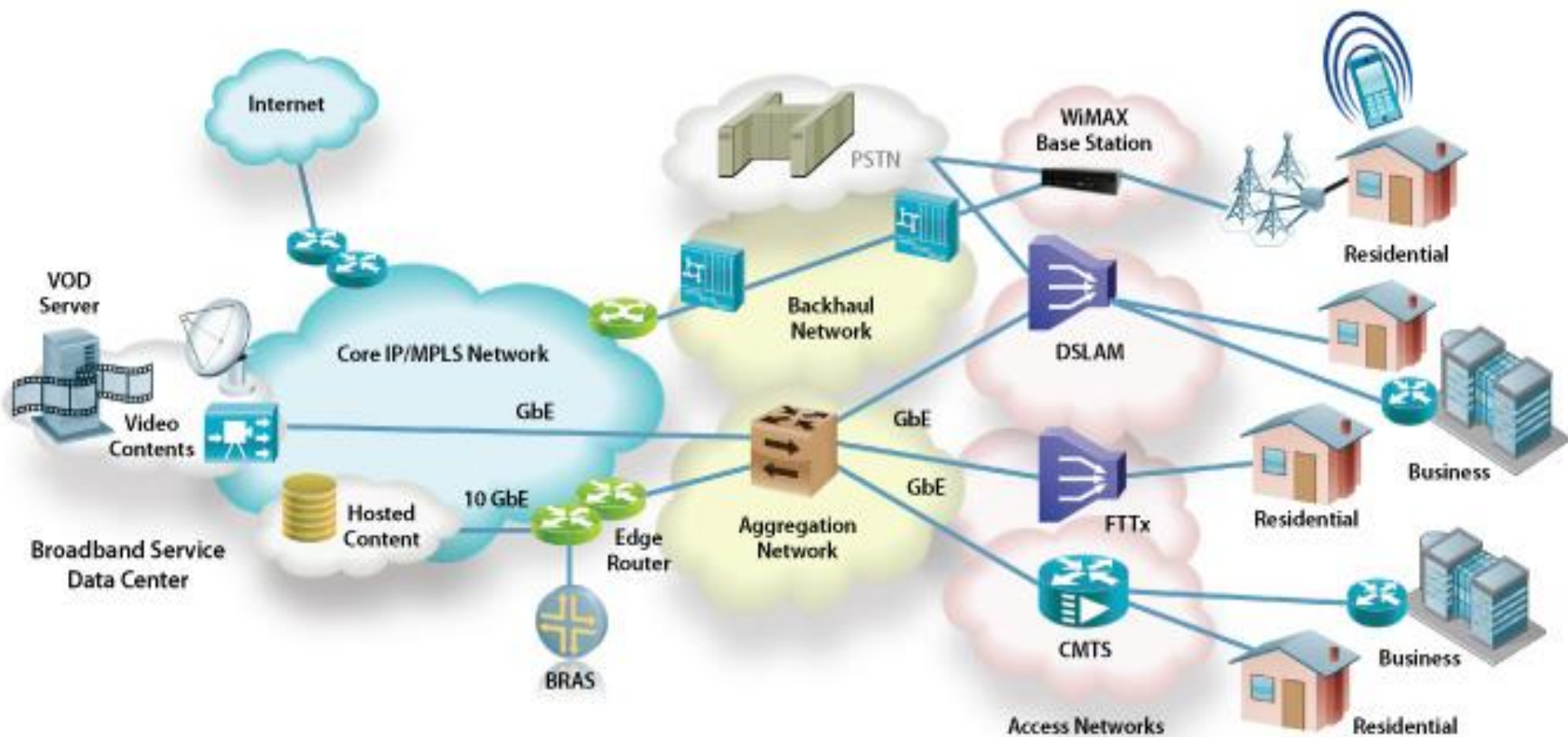

Lasagne horizontal service layer

DSL, Cable, 3G, WLAN, Fibre, WiMAX

Kommunikációs infrastruktúra

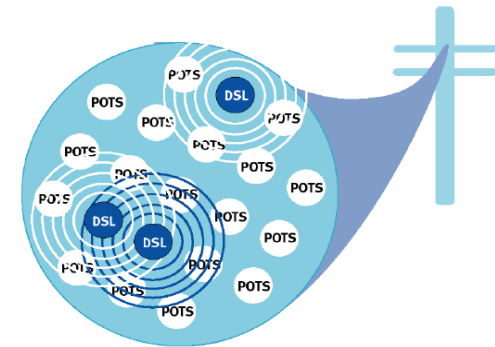

Hozzáférési hálózatok

- ❑ **Hozzáférési hálózat** – a felhasználó és a szolgáltató közötti közvetlen kapcsolatot biztosító szakasz
  - ❑ Vezetékes, vezeték nélküli, vagy mobil
- ❑ Vezetékes hálózatok zöldmezős kiépítése nagyon drága lehet
  - ❑ Nem a vezeték a drága, hanem a munkálatok (ásás, épületeken belüli munkák)
- ❑ **Megoldás: igénybe kell venni a már meglévő hálózatokat**
  - ❑ Telefonhálózat - Public Switched Telephone Network (PSTN)
  - ❑ Kábel TV hálózatok
  - ❑ Elektromos hálózat
- ❑ De bizonyos esetekben lehet azért újat is építeni

xDSL

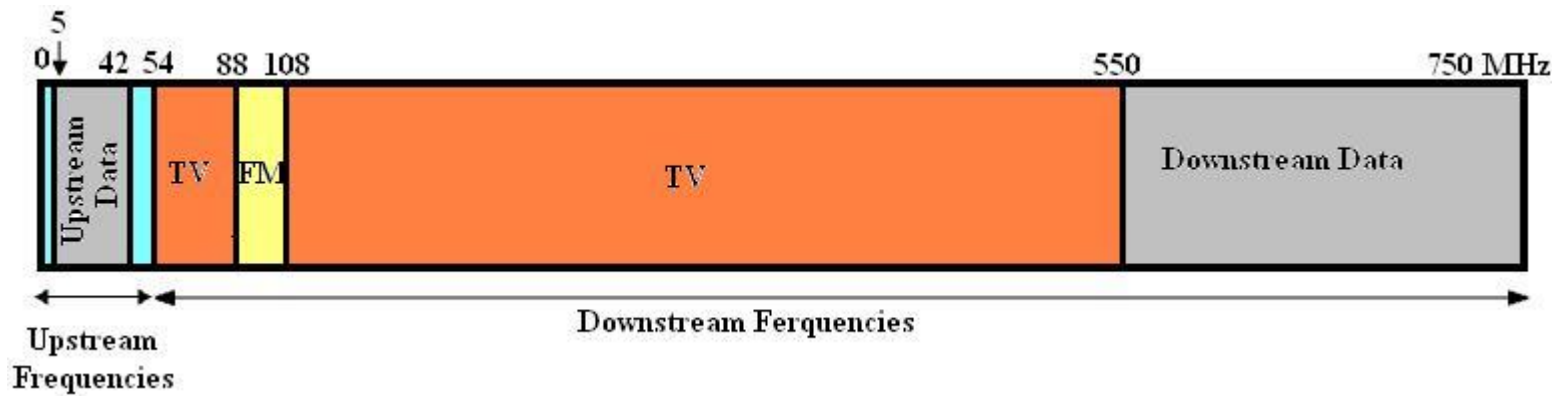
- ❑ Szélessávú internet szolgáltatás a vezetékes telefonhálózaton
  - ❑ **DSL – Digital Subscriber Line**
- ❑ A telefonhálózaton szűrő, csak a 4 KHz-es beszédcsatornát engedi át
  - ❑ DSL esetén a szűrő kiiktatva, a teljes frekvenciatartományban lehet kommunikálni
  - ❑ Ha távolodunk a szolgáltató központjától, csökken a sebesség
- ❑ **ADSL** (1999) – aszimmetrikus DSL (nagyobb letöltés, mint feltöltés)
  - ❑ Mert erre volt igény ('90-es évek vége, web)
  - ❑ Max 8 Mbps le, 1 Mbps fel, max. 3 km, frekv. 1.1 MHz-ig
- ❑ ADSL2, ADSL2+, HDSL, VDSL, VDSL2, SHDSL, stb.
- ❑ **G.fast** (2014)
  - ❑ Max 1 Gbps, frekv. 212 MHz-ig, de pár száz méteres távolságon csak
  - ❑ Optikai hálózatok kiegészítése épületen belül

Kábelnet

☐ Szélessávú internet szolgáltatás a kábeltévé hálózaton

- ☐ Upstream (feltöltés) csatornák a TV csatornák alatti frekvenciákon
- ☐ Downstream (letöltés) csatornák a TV csatornák felett

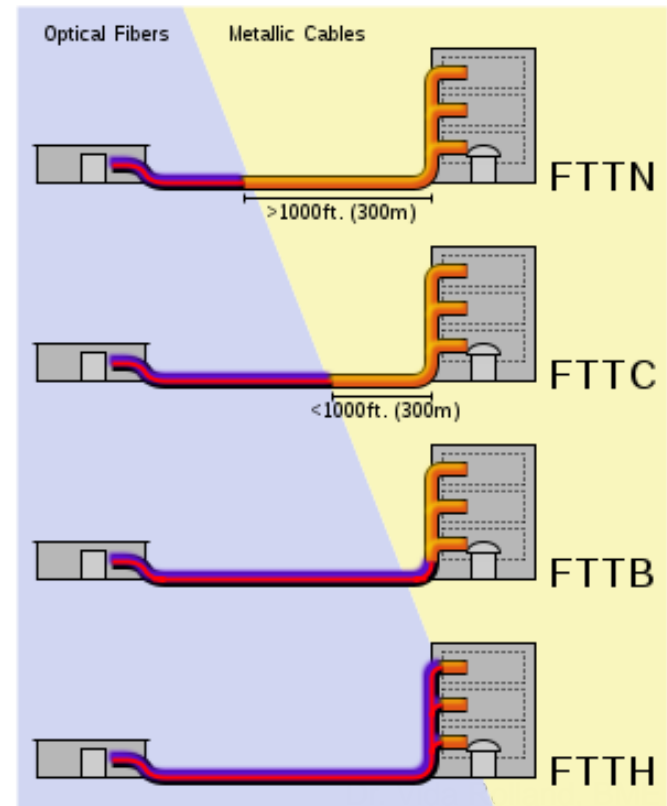
- ☐ Nagyobb sávszélesség, de osztott közeg, több felhasználó ugyanazon a szegmensen
- ☐ Alapvetően szintén aszimmetrikus, a technológiai adottságok miatt
  - ☐ DOCSIS 3.1 (2013) – 10 Gbps downstream, 1 Gbps upstream

Optikai hálózatok

- ❑ A sávszélesség igények egyre nőnek, főként a video tartalmak miatt
  - ❑ A gerinchálózatokban amúgy is optikai kábelek
  - ❑ Vigyük az optikát minél közelebb a felhasználóig (akár a lakásig)

❑ FTTx – Fiber To The x

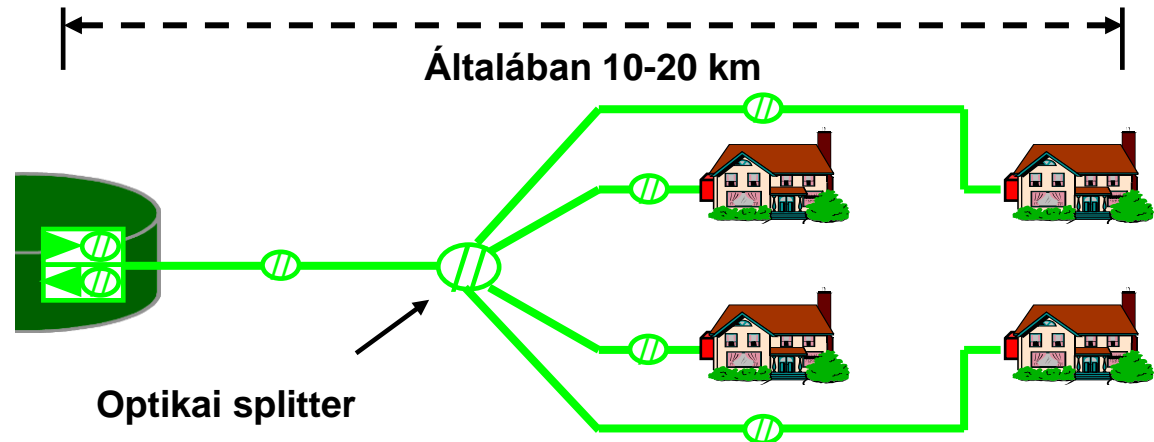
- ❑ FTTN – Fiber To The Neighborhood
- ❑ FTTC – Fiber To The Curb
- ❑ FTTB – Fiber To The Building
- ❑ FTTH – Fiber To The Home

Optikai hálózatok

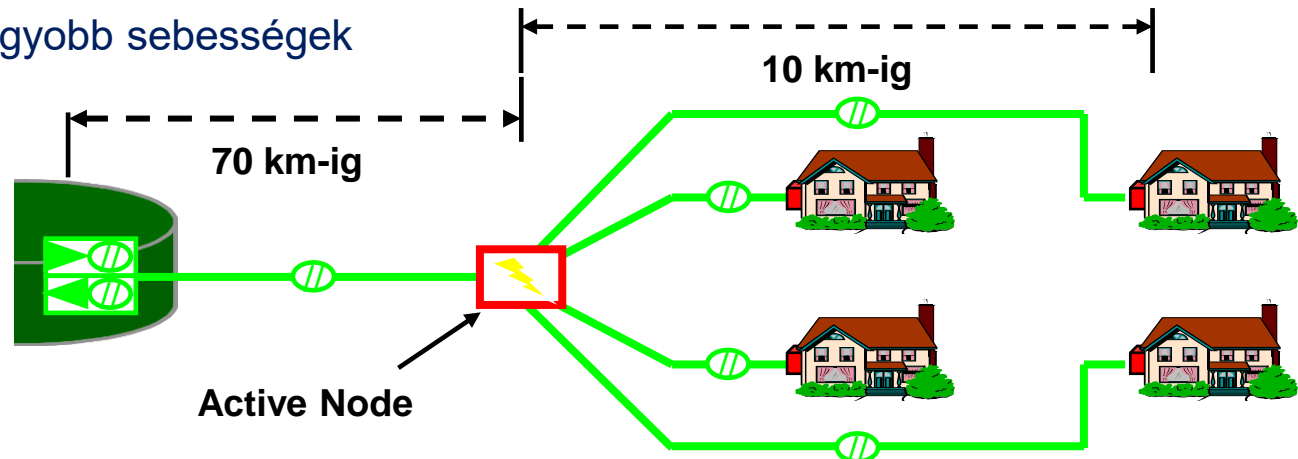
❑ PON – Passive Optical Network

- ❑ Passzív optikai splitterek, osztott szálak, kisebb sebességek az ütközések elkerülésére

❑ Active Node

- ❑ Árammal táplált, okos eszköz, szétosztja a forgalmat a megfelelő szálakra
- ❑ Drágább, de nagyobb sebességek

Open Access vagy saját hálózat

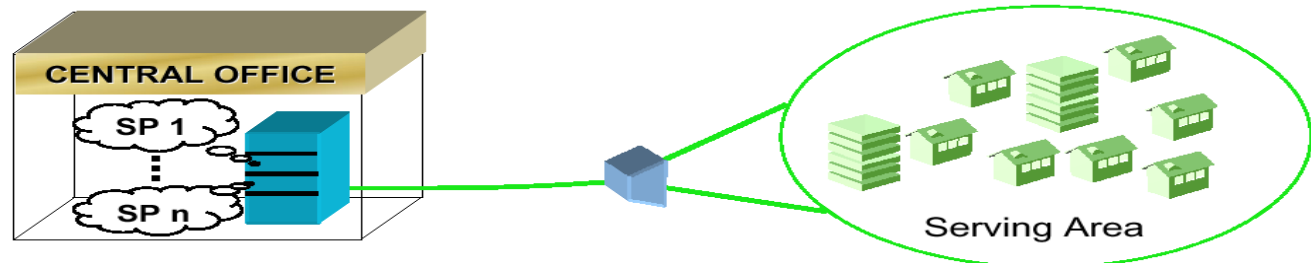
❑ Saját FTTx hálózat

- ❑ Minden szolgáltatónak saját hálózata, többen is lefed(het)ik ugyanazt a területet
- ❑ USA-ban, Japánban, de máshol is
- ❑ Nagy sebességek, nagy CapEx, kis OpEx

❑ Open Access modell

- ❑ Állam, önkormányzat építi ki, vállalja a nagy CapEx költségeket
- ❑ Egyenlő feltételek mellett különböző szolgáltatók hozzáférhetnek

Vezeték nélküli hálózatok

❑ WBAN – Wireless Body Area Networks

- ❑ Testben, testen levő eszközök hálózata

❑ WPAN – Wireless Personal Area Networks

- ❑ Közelünkben levő személyes tárgyaink hálózata

❑ WLAN – Wireless Local Area Networks

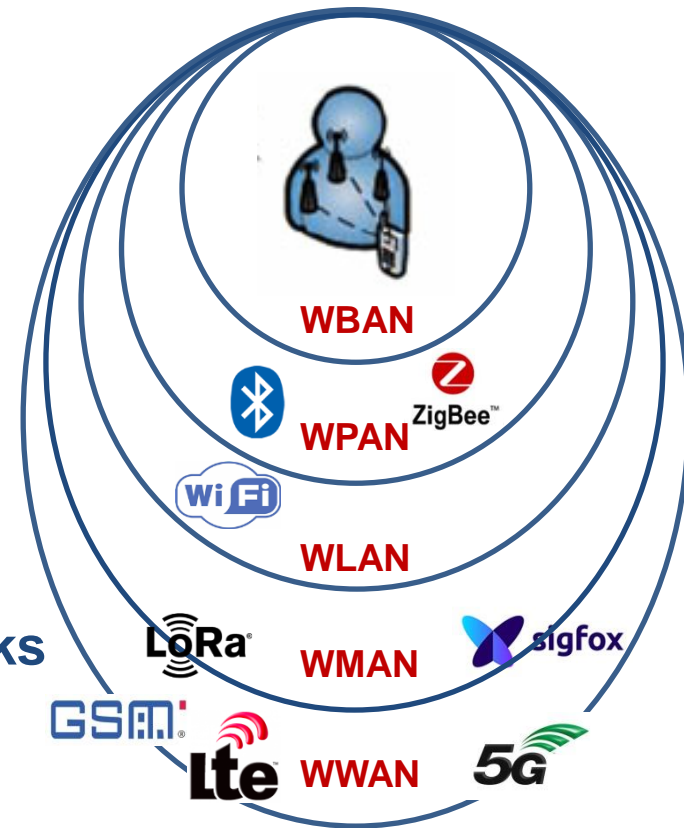
- ❑ Helyi hálózatok, pl. egy épületen belül

❑ WMAN – Wireless Metropolitan Area Networks

- ❑ Egy nagyobb területet, városrészt lefedő hálózat

❑ WWAN – Wireless Wide Area Networks

- ❑ Nagy kiterjedésű hálózatok

WiFi hálózatok

❑ IEEE 802.11x szabvány

- ❑ Épületeken belüli vezeték nélküli helyi hálózat
- ❑ Épületek összekötése
- ❑ Otthoni hálózat kiépítése, egy vezetékes internet kapcsolat kiterjesztése
- ❑ Publikus internet szolgáltatás
  - ❑ Hotspotok szállodákban, éttermekben, reptereken

❑ Rengeteg verzió, folyamatosan növekvő osztott sávszélesség

- ❑ 802.11b (1999) – 2.4 GHz, 11 Mbps
- ❑ 802.11a (1999) – 5 GHz, 54 Mbps
- ❑ 802.11g (2003), 802.11n (2009)
- ❑ 802.11ac (2013) – 5 Ghz, akár 800 Mbps
- ❑ 802.11ay (~2019) – 60 GHz, akár 100 Gbps

Önkormányzati WiFi hálózatok

- ❑ Nagyon sok városban előjött az ötlet, hogy építsenek önkormányzati WiFi hálózatot
  - ❑ Hozzáférési pont minden x. villanyoszlopra
  - ❑ Sok helyen ki is építették az utóbbi 10 évben
- ❑ Nem biztos, hogy jó ötlet
  - ❑ Nagyon drága beruházás, kérdéses a megtérülés, pláne ha ingyenes
  - ❑ Gyorsan fejlődik a technológia, hamar elavul a telepített hálózat
  - ❑ Komoly versenytársak a FON és a mobil hálózatok

FON – Peer-to-Peer Wifi

- ❑ Központosított, egységes rendszer helyett bízzuk a felhasználókra
  - ❑ Pl. a **FON** nevű spanyol cég kezdeményezése
    - ❑ A Google és a Skype támogatásával (21.7 millió dollár, 2006 február)
- ❑ **Miért fizess egy hotspot-os hozzáférésért, ha már otthon van egy előfizetésed?**
  - ❑ Speciális WiFi router (La Fonera), melyen megosztod a hozzáférést
  - ❑ Bármelyik másik FON felhasználó ingyenesen használhatja az otthoni internet hozzáférése, ha a házad közelében van
  - ❑ Cserében te is ingyenesen használhatod mások hozzáférését, bárhol a világban, ha nem vagy otthon, utazol

FON – Peer-to-Peer Wifi

- ❑ Az elején a szolgáltatók harcoltak ellene
  - ❑ Nem engedélyezték a hozzáférés megosztását, inkább szerettek volna pénzt a hotspot használatból, vagy adatroamingból
  - ❑ Volt olyan modell is, hogy a megosztásért cserében pénzt kérhettem, azt végképp nem szerették
- ❑ Később rájöttek, hogy megérné nekik
  - ❑ Minden peer amúgy is fizet a vezetékes hozzáférésért amit megoszt
  - ❑ Annál hatékonyabb, minél több előfizető
- ❑ **Ma több mint 20 millió előfizető, több mint 50 országban**
  - ❑ A Magyar Telekom hálózatában 2016 áprilisa óta
  - ❑ A UPC Wi-Free hasonlóan működik

Cellás mobil hálózatok

❑ 2G – GSM (Global System for Mobile Communication)

- ❑ Eredetileg európai megoldás (1991), ma már globális rendszer
- ❑ Digitális hang és adatátvitel, de a hang a lényeg

❑ 2.5G – GPRS (General Packet Radio System)

- ❑ Nagyobb adatátviteli sebesség (56-114 kbps)
- ❑ Nem idő- hanem forgalomalapú számlázás
- ❑ Csomagkapcsolt, nem áramkörkapcsolt, hatékonyabb csatorna kihasználás

❑ 2.75G – EDGE (Enhanced Data Rates for GSM Evolution)

❑ 3G rendszerek

- ❑ Az adatforgalom átveszi a vezető szerepet a hang felett
- ❑ 2000-re tervezték, 2000 Mhz-en, 2 Mbps sebességgel

❑ UMTS – Universal Mobile Telecommunication System

Cellás mobil hálózatok

❑ 3.5G – HSDPA (High Speed Downlink Packet Access)

- ❑ 1.8 – 14.4 Mbps downlink, 384 Kbps uplink
- ❑ Magyarországon 2006 májusában indult, mindhárom szolgáltatónál

❑ 4G – LTE (Long Term Evolution) (2009)

- ❑ Még nagyobb sebességek (100 Mbps), alacsony késleltetés
- ❑ Kizárólag csomagkapcsolás, több antenna (MIMO)
- ❑ Alacsony mobilitásra optimalizálva

❑ 5G – várhatóan 2020-ban

- ❑ Max. 1 Gbps átviteli sebesség, 1 ms késleltetés, 90% energia megtakarítás,
- ❑ Nagy felhasználó sűrűség támogatása, több millió szenzor becsatolása

Szenzorok - közelre

- ❑ Az okos város egyik legfontosabb eleme az érzékelési infrastruktúra
  - ❑ Szenzorok mérnek, feldolgoznak, kommunikálnak
  - ❑ Ha tudom, mi történik a városban, tudok reagálni, hatékonyá tenni a működést

- ❑ Korlátozott erőforrások, fontos az energiahatékonyság

- ❑ A legtöbb energia kommunikációra megy el
- ❑ Küldj kevés adatot, közelre, majd egy átjáró továbbküldi...

❑ IEEE 802.15.4

- ❑ **Low-Rate Wireless Personal Area Network (LR-WPAN) szabvány (2003)**
- ❑ Fizikai és adatkapcsolati réteg
- ❑ 10 m hatótávolság, 250 kbps átviteli sebesség
- ❑ Frekvenciatartományok (ISM sávok): 868 MHz / 915 MHz / 2.4 GHz

Szenzorok - közelre

❑ Zigbee

❑ Az IEEE 802.15.4-re épülő, a felsőbb rétegeket definiáló szabványcsalád

❑ Alkalmazási profilok

❑ Home Automation, Smart Energy, Health Care, stb.

❑ Zigbee Alliance

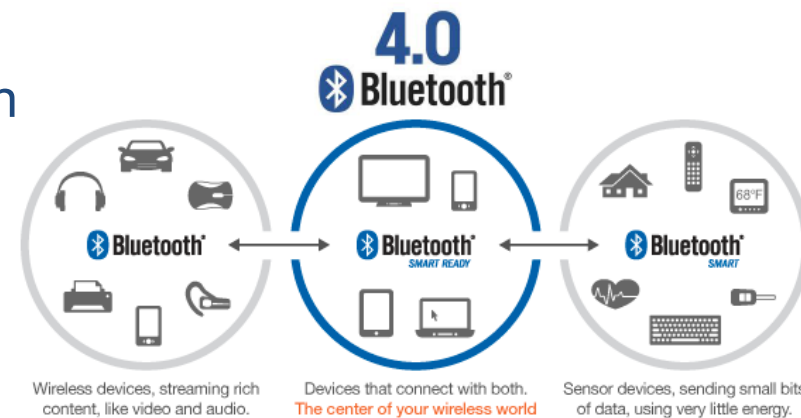
❑ Bluetooth Low Energy

❑ Eredetileg WiBree (Nokia, 2006), aztán BLE, újabban Bluetooth Smart

❑ A Bluetooth 4.0 része (2010)

❑ Energiahatékonyság a célkeresztben

❑ Egyszerűbb működés, kis adatküldések, hosszú alvó periódusok

Szenzorok - távolra

❑ LPWAN - Low Power Wide Area Network

❑ Unlicensed LPWA

- ❑ Szabad felhasználású frekvenciákon
- ❑ Gyártóspecifikus (proprietary) megoldások

❑ SIGFOX

- ❑ Francia start-up cég (2009)
- ❑ Kis sebesség, távolra, energiahatékonyan
- ❑ 12 byte-os csomagok, max. 140 csomag/nap

❑ LoRa (Long Range)

- ❑ Nagyobb üzenetek (242 byte), max 50 Kbps sebesség
- ❑ Nincs korlátozva az üzenetek száma naponta
- ❑ Nagy hatótávolságok: városban 2-5 km, vidéken akár 15 km
- ❑ Jóval kevesebb gateway elegendő lefedni a várost, alacsony költségek

Szenzorok - távolra

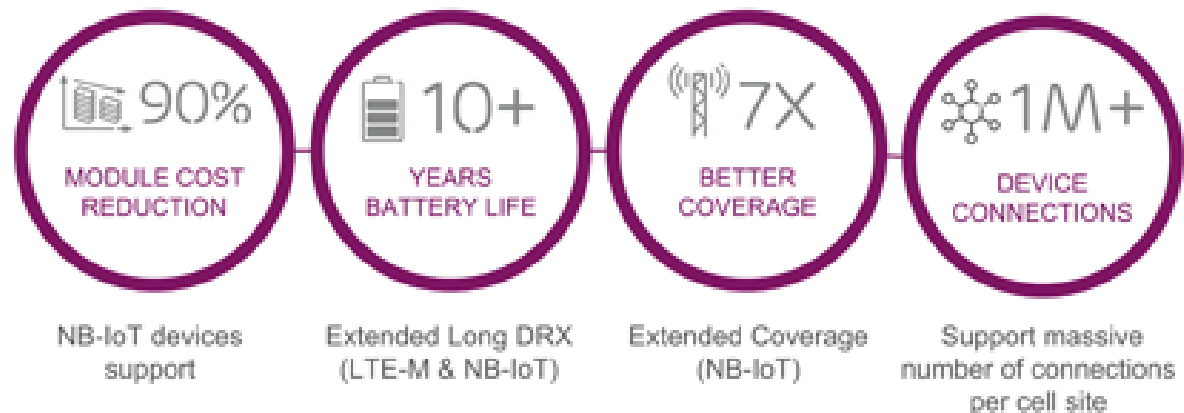
❑ LPWAN - Low Power Wide Area Network

❑ Cellular IoT

- ❑ Licenzköteles frekvenciákon, 3GPP szabványosítás

❑ NB-IoT, LTE-M, EC-GSM

- ❑ A hagyományos LTE (4G) túl komplex technológia a korlátozott erőforrásokkal rendelkező szenzoroknak
- ❑ Számos egyszerűsítés – olcsóbb, energiahatékonyabb eszközök

Érzékelési infrastruktúra

- Az okos városhoz rengeteg adat kell, az adatokhoz rengeteg szenzor
- **„Hagyományos” megoldás – építsünk ki egy érzékelési infrastruktúrát**
  - 1-2 szenzor minden parkolóhelyre
  - Szenzorok minden útkereszteződés minden sávjába
  - Szenzorok minden utcai szemetesre
  - GPS minden tömegközlekedési járműre
  - Térfigyelő és forgalomfigyelő kamerák minden utcába, minden kereszteződéshez
  - Zajszintet, hőmérsékletet, fényerősséget, környezetszennyezést mérő szenzorok a város minden pontján
- **Megbízható adatforrások, de rengeteg pénzbe kerül....**
  - Hardver eszközök, dobozolás, telepítés, hatékony üzemeltetés, szervizelés
- **Gyorsan elavulhat a technológia, de nem cseréljük le a drága infrastruktúrát**
- **Nincs más megoldás?**

Közösségi észlelés

- A közösség bevonása az aktív adatgyűjtésbe
  - A passzív felhasználók átalakítása aktív közreműködőkké
    - **Participatory sensing**
  - Automatizálva a mobiltelefonok segítségével
    - **Mobile crowdsensing (MCS)**

- Nagyon sok szenzor az okos telefonunkban, okos óráinkban
  - Fénymérő, hőmérő, gyorsulásmérő, giroszkóp, magnetométer, mikrofon, kamera, GPS, szívverés
  - A szenzorokat mi magunk visszük mindenhova
  - Nagyobb területet monitorozhatunk, nem csak egy adott pontot

Adatok feldolgozása

Nem a puszta adat az érték, hanem annak feldolgozása

Adatok begyűjtése a „felhőbe” – hálózati megoldások

- Szenzorhálózatok, járműhálózatok, mobil hálózatok

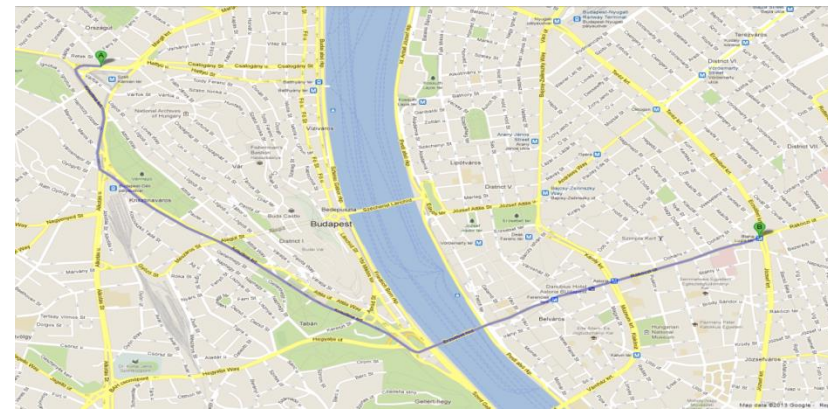
Elemzés, szűrés, aggregáció, adatbányászat

Értéknövelt szolgáltatások generálása

- **Személyre szabottan:** felhasználói profil, korábbi viselkedés
- **Kontextus-függően:** hol vagyok, mit csinálok, milyen eszköz van nálam, kik vannak körülöttem, stb.?

Példa: okos útvonaltervezés

- **Merre menjek a Blaháról a Széll Kálmán térre?**
  - Nem mindig a legrövidebb útvonal a legjobb
  - **A kontextustól függ**
    - Éjjel, gyalog – a biztonság a fontos: hol van több ember, jobb világítás, kevesebb támadás általában, stb.
    - Nappal, biciklivel – a legtöbb bicikli sáv
    - Csúcsforgalomban, autóval – a legkisebb forgalom
    - Csúcsforgalomban, gyalog – a legjobb levegő minőség
    - Hideg téli időben, gyalog – a legkevésbé szeles út
    - ...
- Kell hozzá ... adat, adat, adat
  - És valós idejű, gyors feldolgozás

Big Data

- ❑ **Infokommunikáció = információ + kommunikáció**
- ❑ A kommunikációs technológiák fejlesztésére azért volt szükség, mert egyre több információt szeretnénk cserélni (kapni és küldeni), bárhol, bármikor
  - ❑ Tartalomszolgáltatók anyagai (videók, zenék, könyvek, hírek)
  - ❑ Felhasználók által generált tartalmak (képek, levelek, üzenetek)
  - ❑ Szenzorok által automatikusan generált mérési adatok
  - ❑ Autonóm járművek által generált adatok, stb.

44,000,000
MESSAGES PROCESSED
486,000
PHOTOS

26
NEW REVIEWS
POSTED ON YELP

120
NEW ACCOUNTS
OPENED ON
LINKEDIN

MORE THAN
140
SUBMISSIONS
ON REDDIT

MORE THAN
2,315,000
SEARCHES

3,125,000
243,055

MORE THAN
21,000,000
MESSAGES SENT

70,000
VIDEO MESSAGES
SHARED

Share
MORE THAN
3,000,000
ITEMS ARE
SHARED

MORE THAN
18,000
MATCHES MADE

MORE THAN
195,000
MINUTES OF AUDIO CHATTING
ON WECHAT

972,000
DAILY SWIPES
ON TINDER

MORE THAN
69,500
HOURS OF
VIDEO WATCHED
ON NETFLIX

NETFLIX

MORE THAN
150,000,000
E-MAILS ARE SENT

MORE THAN
48,000
APPS DOWNLOADED
ON IPHONE

GO-Globe
CUSTOM WEB DEVELOPMENT

MORE THAN
95,000
APPS DOWNLOADED
ON ANDROID

MORE THAN
430,000
TWEETS SENT

AROUND
56,000
PHOTOS
UPLOADED

9,800
ARTICLES PINNED
ON PINTEREST

MORE THAN
280,000
SNAPS SENT
ON SNAPCHAT

MORE THAN
100
NEW DOMAINS
REGISTERED

MORE THAN
39,300
HOURS OF MUSIC
LISTENED

14 NEW
SONGS ADDED
ON SPOTIFY

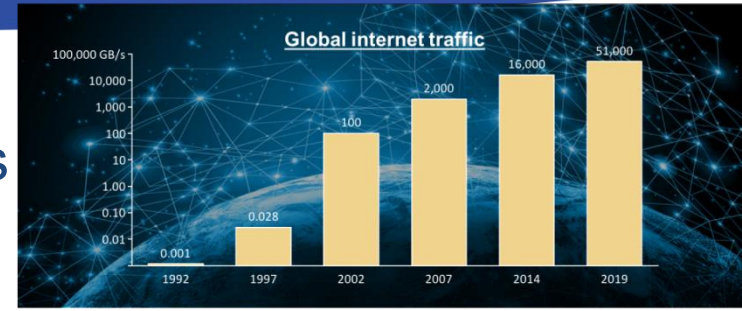
MORE THAN
2,700,000
VIDEO VIEWS AND
139,000 HOURS
OF VIDEO WATCHED

MORE THAN
300 HOURS
OF VIDEO ARE UPLOADED

Big Data

☐ Rengeteg adat, exponenciális növekedés

Source: Cisco VNI, 2015

☐ **4 Petabyte** (10^{15}) új adat naponta a Facebook-on

☐ **4 Exabyte** (10^{18}) új adat naponta az interneten

☐ **5 Zettabyte** (10^{21}) adatot tud az NSA (National Security Agency) új utah-i adatközpontja tárolni

☐ 78 milliárd iPhone egymásra pakolva, mindegyikben 64 GB memória

☐ ~ 600.000 km > Föld-Hold távolság másfélszerese

☐ **Yottabyte** (10^{24}) és **Brontobyte** (10^{27})

☐ Új mértékegységek az IoT / Big Data világhoz

Big Data

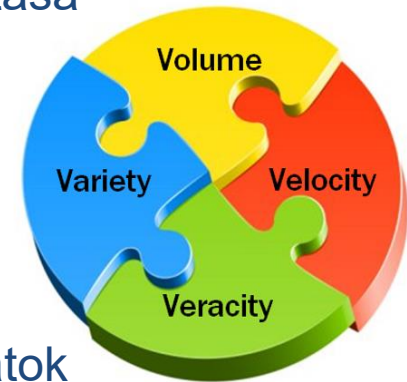
- ❑ A jelenlegi **vizualizációs** megoldások korlátozottak
  - ❑ Egyéni szenzorok adatainak megjelenítése
  - ❑ Egyszerű szűrések implementálása (pl. földrajzi terület)

❑ Big Data kihívások

- ❑ Komplex adatbányászati feladatok
- ❑ Komplex térbeli és időbeli korrelációk, trendek megállapítása
- ❑ Globális információ vizualizációja

❑ Big data jellemzők – **4V**

- ❑ Volume – nagy adatmennyiség
- ❑ Velocity – gyorsan bejövő, gyors feldolgozást igénylő adatok
- ❑ Variety – nagyon különböző adattípusok
- ❑ Veracity – az adatok igazságtartalma, megbízhatósága

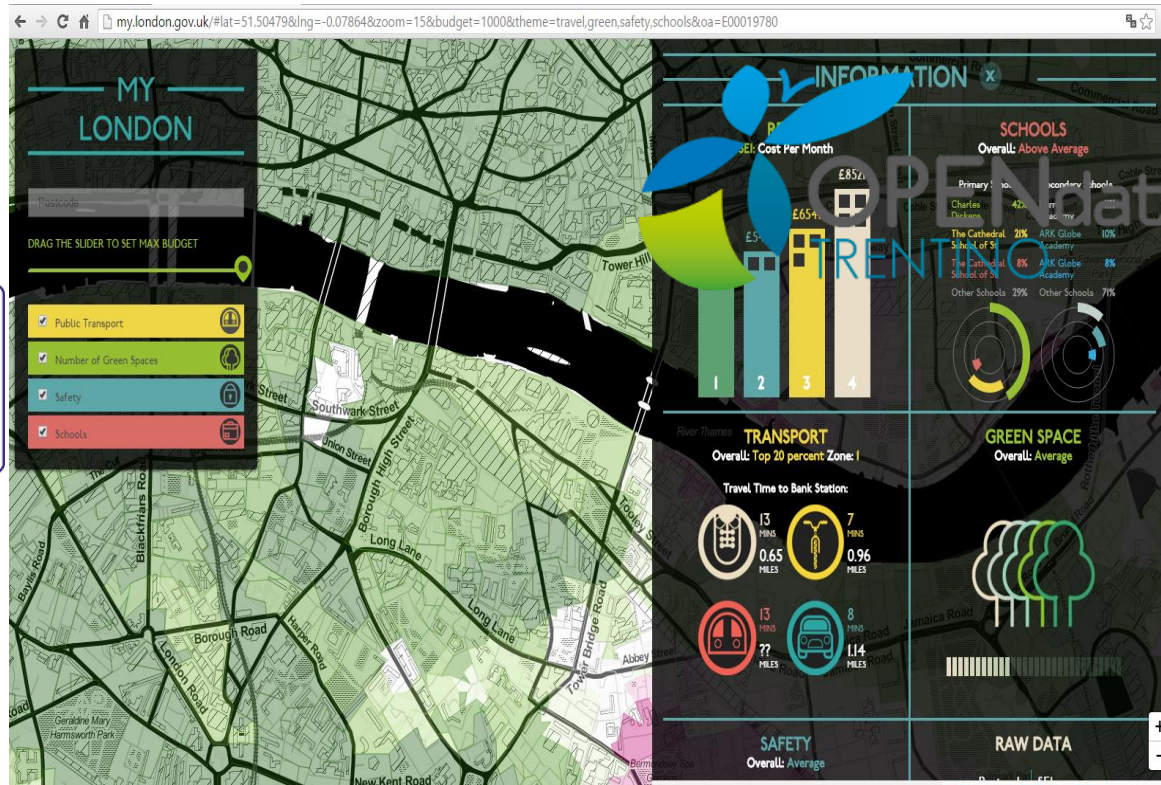

Lakosok aktív közreműködése

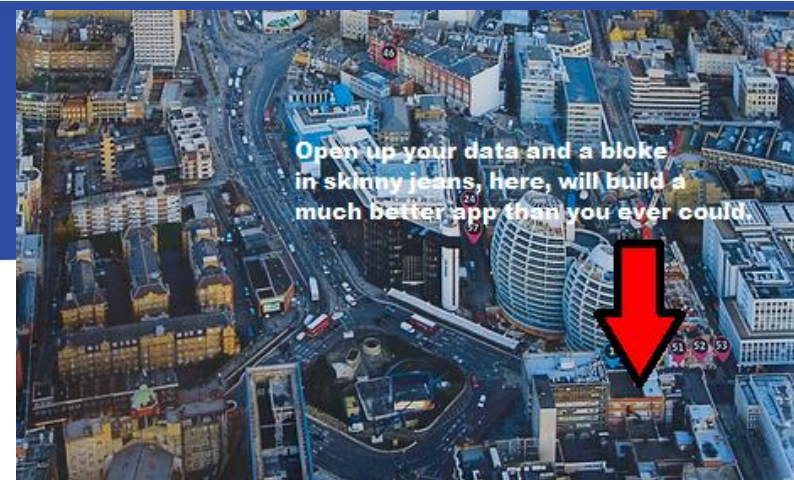
- **Mint tesztelők és innovatív fejlesztők**
  - A mindennapi igényekhez szabott szolgáltatások
  - „Okos” (képzett, innovatív, nyitott, jómódú) emberek városa
- **Open Data** – hozzáférés a telepített szenzorok adataihoz
  - Adatok felhasználása saját alkalmazásokban
- **Crowdsensing**
  - Felhasználók mérései, pl. okostelefonnal
  - Kiegészíti vagy helyettesíti a hálózatot
- **Bizalom, adatok megosztása**
  - Alapvetően nem szeretjük ha megfigyelnek
  - Ha hasznos szolgáltatásokat kapunk cserébe, elfogadjuk

Open Data

Open Data vs. Closed Data

Miért kell Open Data?

- Az adatok, a tudás „az emberiség” tulajdonát képezi (orvostudomány, környezetvédelem, génkutatás, stb.)
- Közpénzből finanszírozott beruházásból származó adatok legyenek publikusak
- Az adatokat nem lehet szerzői joggal védeni
- Ha mindenki hozzáférhet az adatokhoz, potenciálisan új szolgáltatásokat lehet létrehozni

Miért nem kell Open Data?

- Ha a közpénzből származó adatokból néhány magáncég profitot termel, akkor az adatok árát meg kell fizesse
- Az adatok titkossága korlátozhatja a publikussá tételüket
- Fel lehet-e használni az adatokat (terror)támadásra?
- Az adatok begyűjtése, tisztítása, feldolgozása komoly munka, emiatt jogos érte pénzt kérni

Irodalomjegyzék

Az infokommunikációs infrastruktúra

- ❑ Sallai, Gy.: Defining Infocommunications and Related Terms. Acta Polytechnica Hungarica (ISSN 1785-8860), Vol. 9, No. 6, 2012. pp. 5-15. http://www.uni-obuda.hu/journal/Sallai_38.pdf
- ❑ Network convergence, Wikipedia, https://en.wikipedia.org/wiki/Network_convergence
- ❑ Interconnection and Peering among Internet Service Providers: A Historical Perspective, White Paper, <http://www.interisle.net/sub/ISP%20Interconnection.pdf>
- ❑ Melyek a legelterjedtebb szélessávú technológiák Magyarországon?, <http://www.szelessavkereso.hu/hu/szelessavrol/technologiak>
- ❑ Péterfalvi G., Pozsár B., Simon V., Huszák Á, Imre S., A következő generációs mobil hálózatok fejlődési tendenciái, Híradástechnika, 2005.11, http://www.hiradastechnika.hu/data/upload/file/2005/2005_11/HT_0511-3.pdf
- ❑ Vangelista L., Zanella A., Zorzi M. (2015) Long-Range IoT Technologies: The Dawn of LoRa™ . In: Atanasovski V., Leon-Garcia A. (eds) Future Access Enablers for Ubiquitous and Intelligent Infrastructures. Lecture Notes of the Institute for Computer Sciences, Social Informatics and Telecommunications Engineering, vol 159. Springer
- ❑ Cinkler Tibor, Simon Csaba, Szabó Örs, Székely Sándor, Jakab Csaba, 5G hálózatok architektúrája, Híradástechnika, 2015.
- ❑ Stadler G., Big Data – tömeges adatelemzés gyorsan, Híradástechnika, 2015 http://www.hte.hu/documents/847429/1921516/HT_2015_2_9_Stadler.pdf

Az okos város (Smart City)

Az infokommunikációs infrastruktúra

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

vida@tmit.bme.hu

**Nemzeti
Közzolgálati
Egyetem**

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE